אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

שב"ק פרשת **וירא** ה'תשפז | גליון תרל ♦ שנה טו

דברות קודש
מרן רבינו עט"ר שליט"א

וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאַיֵּה הַשֶּׂה לְעֹלָה (בראשית כב, ז):
למה רק ביום השלישי יצחק שואל את אביו "איה השה לעולה?"
אברהם מוריד את המשא, עצים למזבח, מהחמור ושם על גבו של יצחק. אם עד עכשיו ליצחק היה צד שהוא עתיד להיות קרבן למזבח, כעת הוא אינו חושב כך משום שלפי ההלכה אסור לעבוד עבודה בקודשים (אסור להשתמש בקורבנות לעבודות משא וחרישה), וא"כ לא יתכן שהוא עצמו הקרבן, שהרי הוא נושא על גבו את העצים. כעת נאמר: "וילכו שניהם יחדיו", להראות גדולתו של אברהם אבינו, שהגם שידע שהולך לשחוט את בנו, ויצחק שחשב שיקריבו שה לעולה, בכל זאת היו שניהם שווים בשמחת לבם לקיים מצות ה'.
כעת ליצחק יש תמיהה: אם לא הוא הקרבן אלא שה, היכן הקרבן? מדוע להכין מראש ולשאת את העצים, כשאפשר להכינם שם במקום, ואילו את הקרבן, השה שאינו מצוי בכל מקום, אברהם לא הביא איתו? לכן שאל רק עכשיו כאשר הוא נושא את העצים: "הנה האש והעצים ואיה השה לעולה?"
אברהם עונה ליצחק "אלקים יראה" - ה' אמר לי בנבואה: "השה לעולה בני", כלומר: "בני, אתה השה לעולה, אבל עדיין לא הקדשתי אותך לכן מותר לי לשים עליך את העצים". נמצא שאברהם לא שיקר, רק אמר בלשון שמשתמעת לשני פנים. יתכן שאמר זאת כדי שיצחק לא יפחד, אבל למעשה, מה שאמר באמת התקיים, שאכן לבסוף הקריב שה ולא את יצחק בנו.
כעת, לאחר שגילה אברהם ליצחק שהוא עצמו קרבן במקום שה לעולה, נאמר שנית: "וילכו שניהם יחדיו", להראות שבחו של יצחק, שבכל זאת הלך יצחק בשמחה כמו אברהם, וכמו שכתוב במדרש: "זה לשחוט וזה להשחט".
ואברכך ואגדלה שמך (בראשית, יב, ב)
ס"ת נוט' מ"ה המרמז על ענוה כמאמר משה "ונחנו מה" וכן נוט' אד"ם אפ"ל שבא לומר לאדם שקיבל "שם טוב" ועלה לגדולה, אחר כל זה תשאר אדם בלייב א-מענטש ותתנהג בענווה כנאמר באגרת הרמב"ן "עקב ענווה יראת ה'.
וע"ז מסיים והיה ברכה, שכשתתנהג ככה זו תהיה ברכה הן לעצמו והן לאחרים, וזה רש"י הק' אומר "בך חותמין" דהיינו החתימה של המילים דהיינו הסופי תיבות, שהוא נוט' הנ"ל.
ועל זה דוד המלך אומר בתהילים (פד, ו) אשרי "אדם" עוז לו "בך". דהיינו אדם שאמרנו לעיל בך של בך חותמין מהחתימה של הפסוק הנ"ל.

מרכז "אמונת חיים" קראלי

פרנס השבוע

מרת הרבנית הצדקנית תליט"א

לרגל שבת שבע ברכות לנישואי הנכדה

בת לחתדב"נ מורינו הרב **מאיר גרויז** שליט"א

עב"ג החתן הרב **משה אינדרוסקי** הי"ו

יה"ר שירווה רוב נחת ותענוג מכל יוצ"ח

דברי אלוקים חיים
מרן רבינו הגה"ק זיע"א

וירא אליו ה' באלוני ממרא והוא יושב פתח האוהל כחום היום
ותמהו המפרשים בכמה דברים אחד שלא שלא כתוב וירא ה' אל אברהם וגו' אלא כתב וירא אליו וגו', וגם במה שכתב באלוני הממרא, מה נפקא מינא באיזה מקום נגלה אליו ה', וגם מה שכתוב והוא יושב פתח האוהל, מה רוצה להגיד בזה שהוא יושב בפתח האוהל ולמה לא ישב בפנים האוהל, וברש"י כתב שבשביל שנתן לו ממרא עצה למול את עצמו, נתגלה ה' בחלקו, וידוע דרשת חז"ל שגדולה הכנסת אורחים מקבלת פני השכינה, ולכן הניח אברהם כביכול את השכינה וישב פתח האוהל לקבל אורחים.
ואפ"ל בדרך אפשר שהפסוק בא לומר את גודל הענוה של אברהם אבינו שאף שעשה את מצות ה' במסירות נפש והוא בן תשעים ותשע ומ"מ לא החזיק טיבותא לנפשיה, אלא פשוט שהוא כאילו בלי שם אלא כתב "אליו", וגם תלה כל הגדולה שזכה לעשות את מצות ה' הכל בזכות ממרא הצדיק שנתן לו עצה על המילה וגם כתב בפתח האוהל שאברהם החשיב את עצמו כאילו הוא עוד בפתח האוהל של הקדושה שאף שנתגלה אליו ד' יתברך אבל אברהם עוד הוא רק בפתח האוהל כאילו רק עכשיו התחיל לעבוד את ה' יתברך.
ובא הכתוב גם לומר שאברהם זכה לכל זה בזכות גודל הענוה שבו שאמר ואנכי עפר ואפר ולכן זכה שנתגלה אליו ה' שהענוה הוא הוא מידה היותר גדולה שזוכה אדם לכל הטובות ושורה עליו השכינה משא"כ הגאוה שהוא הגדולה שבעבירות שאין השכינה שורה על בעלי הגאוה, וזה לימוד לדורות שאדם אל יתגאה אף בעשותו המצוה הכי גדולה וידע שהוא רק בתחילת הדרך ובפתח האוהל ועוד המלאכה גדולה להיכנס לגמרי לאוהל הקדושה.

המשך בעמ' ב'

אמרות טהורות
מרבינו ה'אור אביגדור' זי"ע

ויקח את האיל, ויעלהו לעולה תחת בנו (וירא כב, יג),
מבואר בכתוב שאברהם אבינו הקריב את 'האיל תחת בנו', היינו שהקרבת האיל הייתה במקום הקרבת יצחק. והדברים טעונים ביאור איך עלה על דעתו של אברהם אבינו שהקרבת האיל היא הקרבת יצחק, איך הקרבת איל יכולה להיות 'במקום' הקרבת יצחק .ונראה שפרש"י מהו 'תחת בנו', על כל עבודה שעשה ממנו היה מתפלל, יהי רצון שתהא זו כאילו היא עשויה בבני, כאילו בני שחוט ,כאילו דמו זרוק, כאילו בני מופשט, כאילו הוא נקטר ונעשה דשן (רש"י שם).
מבואר ברש"י שאחר שקרא מלאך ה' לאברהם מן השמים, ואמר לו אל תשלח ידך אל הנער, ומנע ממנו לעקוד את יצחק, הקריב אברהם את האיל, והתכוון בהקרבת האיל להקריב את יצחק, ועל כל עבודה ועבודה שעשה אברהם באיל, היה מתפלל שיחשב הקרבת האיל כאילו הקריב ועקד את יצחק.

המשך דא"ח מעמ' א'

ובספר הק' מאור ושמש אחרי שדקדק בלשון הפסוקים וכתב שהדקדוקים רבו כתב לבאר: כי ידוע מספרים הקדושים וגם בעיני ראיתי זאת מצדיקים, בעת שבאו לדבקות גדול והיו מדבקים עצמם בעולמות העליונים, עד שכמעט שהיו מתבטלים ממציאותם, ולא היו יכולים כמעט להישאר בזה העולם, עד שהיו צריכים להגשים את עצמם באיזה דבר גשמי שיביטו על איזה דבר או חפץ להשתעשע בו או שיסתכלו באיזה איש ובזה יתגשמו עצמם מעט, ויוכלו להוריד עצמם מדביקותם להשאר בזה העולם, ובאם לא היו מצוי להם דבר להתגשם בו הוצרכו לילך החוצה להביט על איזה דבר, אף על איזה דבר טמא, והנה אברהם אבינו אחרי שמל, בא כל כך להשתוקקות ודביקות והתלהבות גדולה, עד שבלתי היה באפשרותו שיסבול גשמיות העולם הזה והיה יכול כמעט להיבטל ממציאות מחמת אהבת ה' אשר בערה בו, על כן ישב בפתח האוהל, והביט על איזה דבר להתגשם בו שירד קצת מדביקותו ויכל להישאר בזה העולם, ובזה מרומז והוא יושב פתח האוהל כחום היום, ר"ל שמחמת אור ההתלהבות והחמימות שהיה דבוק באורות העליונים לזאת ישב פתח האוהל, להסתכל על איזה עובר ושב כאמור, אמנם הקב"ה ידע, כי לא יוכל להתגשם על ידי הסתכלותו בערלים נכרים, כי לא יוכל להסתכל בהם כלל, ובאם שיביט בהם, אז יהיו הם נעשים גל עפר, על כן שלח אליו השם יתברך מלאכם קדושי מעלה כדמות אנשים, שהם בעצמותם קדושים וטהורים שיוכל לסבול אותם, ואמנם נתגשמו מעט, שיוכל להישאר בזה העולם עכ"ל.

ולפי דבריו הק' מובן מה שאיתא בגמרא במסכת יומא (דף מז.) בזה הלשון: "אמרו על רבי ישמעאל בן קמחית [הכהן] שפעם אחת יצא (ביום הכיפורים) וסיפר על ערבי אחד בשוק וניתזה צינורא (רוק) מפי על בגדיו (ונטמא) ונכנס ישבר אחיו ושימש תחתיו וראתה אמן שני בניה כהנים גדולים ביום אחד, ושוב אומרו עליו על ר' ישמעאל בן קמחית שפעם אחת יצא ביום הכיפורים וסיפר עם אדון אחד בשוק וניתנה צונרא מפיו על בגדיו ונכנס יוסף אחיו ושימש תחתיו וראתה אמן שני כהנים גדולים ביום אחד ע"כ

ומעולם תמהתי על זה להבין זאת מה עשה כהן גדול האדם הכי גדול בעולם ביום הקדוש והנורא ביום הכיפורים שיצא לשוק לספר ולדבר עם ערבי וכן לדבר ולספר עם אדון אחד בשוק, ועלה בדעתי בעזרת השם להבין זאת לפי דברי קודשו של המאור ושמש הנ"ל שהכהן הגדול ר' ישמעאל בן קמחית שהיה בבית המקדש ובקודש הקדשים ביום הקדוש היה מתדבק בעולמות העליונים עד שכמעט היה מתבטל ממציאות והיה צריך להתגשם קצת את עצמו באיזה דבר גשמי שיביט עליו ולכן יצא לשוק ופגש בערבי וכן באדון וסיפר עמהם להוריד עצמו מדבקותו שיוכל השאר בזה העולם ואף שמצא ערבי או אדם טמא כמו אדון וכל זה להגשים את עצמו וכמ"ש המאור ושמש וכנ"ל.

ויתכן גם לומר שהיה הערבי הזאת והאדון הזאת גם כן מלאכים ששלחם ה' מן השמים בדמות של ערבי ואדון שיוכלו להשאר בזה העולם, אבל אם היה ערבי ממש אדון ערל, שאז ר' ישמעאל לא היה יכול להסתכל עליהם מחמת קדושתו, ולכן הזמין להם ה' כדמות של ערבי ואדון אבל באמת היו מלאכים וכל זה בדרך אפשר וקרוב לאמת בס"ד.

ויעזור השי"ת שנזכה לילך בדרך אבותינו הק' וכמו שאמרו חז"ל שחייב אדם לומר מתי יגיע מעשי למעשי אברהם יצחק ויעקב וכן להתדבק בצדיקי הדור שבכל דור ודור, עד שנזכה לקבל את פני משיח צדקינו ברחמים וחסדים מגולים אמן ואמן.

פניני חיים

וה' אמר המכסה... ואברהם היה יהיה (יח, יז-יח)

וצ"ל למה היה אאע"ה מרבה בתפלה כ"כ עבור הרשעים האלה? וביותר שאמר ה' 'המכסה אני מאברהם' זה מורה שרצון ה' היה שיתפלל אאע"ה עליהם, ומה 'למען אשר יצוה את בנו...? אמנם י"ל ע"פ המבואר שאם איש ישראל מתפלל, אף אם לפעמים אינו עושה פירות מיד שיהא נענה לאלתר, אעפ"כ היא שמורה לנצח ולעולמי עד, ואם לפעמים מתגלגל הדבר שאיש ישראל צריך להוושע אזי התפלה ההיא מתעוררת ומעוררת עליו רחמים מחסדי ה' ב"ה, ולכך כי ידעתיו וגו' למען אשר יצוה וגו' כיון שבניו ילכו בדרכי תורת ה' ראויים לעורר עליהם תמיד רחמים וחסדים. ולזאת גלה ה' לאאע"ה שרוצה לאבד הרשעים האלה, כדי שיתאמץ בתפלה אף שבאמת לא פעל בתפלתו אז עליהם, שאפי' ע"י צירוף קוב"ה לא מצא, מ"מ הרוויח בתפלתו זו שתהא שמורה לנצח לבני בניו עד הדור האחרון, אם יצטרכו לעורר עליהם רחמי וחסדי ה' ע"י צירוף ה' עמהם, אזי מתעוררת התפלה שהתפלל אאע"ה ונושעים עי"ז ג"כ.

(כ"ק מרן מהר"י מבעלזא זי"ע)

כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו וכו'. (יח . יט)

למען הביא ה' על אברהם את אשר דבר עליו. כי כשאדם מאמין באמונה שלימה שהקב"ה יתענג בהשפעות לישראל אז מה שמבקש מהשי"ת טובה וברכה הוא תענוג להשי"ת. ותענוג השי"ת בהשפעתו לישראל הוא מחמת שישראל הולכין ומחזיקין בתורת ה' על ידי זה יתענג השי"ת מהשפעתו, וזהו למען הביא ה' על אברהם אז שפיר יכולין שיבוא על אברהם אשר דבר עליו ולא יחשוב על מנת לקבל פרס כי מה שהשי"ת משפיע להם טובות הוא עבור תענוגו יתברך כיון שמחזיקים תורת ה' ובו מתענג בהשפעתו להם. והבן.

(קדושת לוי)

וילך ה' כאשר כלה לדבר אל אברהם ואברהם שב למקומו, (יח .לג) התוה"ק סיפרה צדקת אאע"ה דהנה הוא המליץ לפני השי"ת על אנשי סדום להצילם, אך לא פעל כלום בבקשתו אצל השי"ת בשבילם, אעפ"כ כשלא פעל כלום לא התעצב אברהם מזה, רק הוא עשה את שלו שהתפלל, וכשלא פעל בתפלתו לא הי' זאת עסק שלו, ותכף אברהם שב למקומו היינו למדרגתו הראשונה, לעבוד את השי"ת בשמחה כמקודם, והתוה"ק היא נצחית וכן ראוי להיות כל אחד מישראל.

(דברי יחזקאל)

וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פני ה' (יט, כז) הנה הצדיק השלם מתעלה כל יום ממדריגה למדריגה. ועל זה אמר וישכם אברהם בבוקר של כל יום אל המקום והמדריגה אשר עמד שם אתמול לעבוד את בוראו ולשרתו בקודש, ומאותו מקום נתעלה לעשות רצון קונו ביתר שאת ולהשיג יותר ויותר ולדרוש את פני ה' אלקיו.

(אדמו"ר בעל חוקי חיים זי"ע)

ויקרא שם בשם ה' אל עולם (כא, לג)

אברהם קרא וביקש ה', א-ל, שהוא מדת החסד, עולם, לא יפסוק עד עולם, שלא יפסוק מדת החסד מזרעו עד עולם הגם שיתרפו ח"ו יתר העמודים שהמה תורה ועבודה, אבל מדת החסד ישאר עד עולם, וגם א-ל שהוא לשון חוזק, כמו ואת אילי הארץ לקח (יחזקאל יז, יג) שיהא מדה זו בחוזק אצל בני ישראל, וכאשר רואים ב"ה בחוש שמדה זו הולך ומתחזק בכל פעם יותר אצל כללות עם הקודש ה' עליהם יהיה עד עולם.

(רביה"ק אהרן ראטה זי"ע - טה"ק מאמר הצדקה פ"ח)

אלקים יראה לו השה לעלה בני (כב. ח)

הר"ת של א'לקים י'ראה ל'ו ה'שה הוי תיבת "האיל", היינו שהתורה הק' מרמזת בזה שהתנוצצה רוח הקודש באברהם אבינו, ורמז בדבריו ליצחק בנו שהאיל יהיה לו עולה תחתיו.

(מרן הסב"ק רבינו מריז'ין זי"ע)

עבודת חיים

וַיַּעַשׂ ה' לְשָׂרָה כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר (כ"א, א')

בספר 'הפנקס' מובא כי מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל אמר שאצל החפץ חיים כל ברכה התקיימה, והוסיף וסיפר: הגאון רבי איסר זלמן מלצר שלח את מרן הגרא"מ שך לחפץ חיים עבור ברכה לבנים לבתו ובעלה הגאון רבי יצחק מאיר בן מנחם, אב"ד פתח תקוה. החפץ חיים אכן בירך והם נפקדו בילד אחד. עברו כמה שנים ולא נפקדו. וקרא הגרא"ז לרב שך ושאל: "איך החפץ חיים בירך?"

והשיב שהחפץ חיים אמר: "שיזכו לבנים" – לשון רבים. ואמר הגרא"ז: אם כן אין מה לדאוג. וכך הווה.

מכניס אורח

הרה"ק רבי משה מרדכי בעל ה'ברכת משה' מלעלוב זי"ע היה מזהיר תדיר את כל הבאים במחיצתו להרבות בלימוד דפי גמ' ותוס': "אני זוכר שנכנס אליו בחור בר מצוה בשבת קודש לאחר תפילת המנחה כדי להתברך אצלו, והרבי היה באמצע אמירת תהילים כדרכו. על כן אמר לו בלשון הקודש: "אומר לך 'הדרכה' לבר מצוה. הנך עומד לקבל אורח, יצר טוב, שהוא מלאך. מן הראוי שתקיים בו מצוות הכנסת אורחים. והנה, הכנסת אורחים בשלימות היא שמעניקים ונותנים לאורח את מה שהוא רוצה ואוהב, ולא את מה שבעל הבית אוהב. על כן אגלה לך שאורחך, היצר הטוב, אוהב דבר אחד, והוא לימוד הגמרא. ראה נא להנאותו בריבוי דפי גמרא"

(באר הפרשה)

וישכם אברהם בבוקר

הרה"ק בעל דברי יואל מסאטמאר היה כידוע נוסע לארץ ישראל בפרט לפני בחירות בכדי לשכנע ולדרוש שלא ילכו לבחירות, ובאותה אניה נסע עימו הרה"ג אליעזר סילבר שהוא היה נוסע דווקא לעודד את ההליכה לבחירות. בדרכם היו מידי פעם מתוכחים

פעם שאל הרב סילבר את הרבי מסאטמאר למה מתפלל כל מאוחר, הרי כתוב וישכם אברהם בבוקר שהוא הזדרז לקום מוקדם, ענה לו מיניה וביה, אבל לא כתוב כמה זמן לקח הויחבוש חמורו.

(מר"ש - שפת הים)

חכמת חיים

והוא ישב פתח האהל כחום היום (יח, א)

שח הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל: איזה נער צעיר כבן ארבע עשרה נזדמן לרב מטשעבין זצ"ל באנגליה. הרב שאלו אם כבר אכל ארוחת ערב, וכשאמר לו שלא אכל, עמד הרב, ערך לפניו את השולחן, הכין לו ארוחה, ולאחר מכן ישב לידו, שוחח איתו והנעים את שהותו בבית. הנער חש אי נעימות מטרחתו של גדול הדור והזמן שהוא מקדיש עבורו.

אמר לו הרב: "מצוות הכנסת אורחים כוללת גם דאגה לתחושתו הנעימה של האורח. אם אושיב אותך לבדך לאכול ולא אשב בסמוך אליך, יהיה חסר בקיום המצוה".

הגאון רבי חיים בריסקער זצ"ל, מלבד גדלותו בתורה, היה מפורסם במידת הכנסת אורחים. הוא טרח למען כל אורח ואורח בהידור רב. פעם, כשהתארח אצלו אדם וראה את גודל טרחתו של רבי חיים למענו, אמר לו הלה: "רבי, למה לכם לטרוח כל כך? אני יכול לעזור לכם!" רבי חיים לא השיב לו כלום. למחרת הורה הרב לכבד את האורח בהגבהת ספר התורה, ומיד כשהחל הלה להגביה את ספר התורה, ניגש אליו רבי חיים בזריזות, התחיל לעזור לו בהגבהה ואמר לו: "אני יכול לעזור לכם". ומיד הבין הלה את הרמז....

(דרשו)

לקחי חיים

סיפור מפעים שסיפר הרב פישל שכטר שליט"א:

אברך צעיר מירושלים לא האמין למשמע אוזניו. הרופא הודיע לו שבתו הקטנה והיקרה סובלת ממחלה נדירה, וספק אם יימצא בארץ ישראל רופא שיוכל לסייע. עסקנים שנרתמו לעזרה גילו שיש באמריקה רופא מומחה אחד, ירא שמיים, שאולי יוכל להציע פתרון, אך הנסיעה אליו נראתה דמיונית: העלויות האדירות, הביטוח והלוגיסטיקה המסובכת. עולמו של האב חרב עליו.

יום אחד, בעודו יושב בדירתו, צלצל הטלפון. על הקו היה אחד העסקנים: "תקשיב, אתה בירושלים? הרופא המומחה נמצא כאן בארץ, ממש עכשיו, במשרד שלי בבני ברק! הוא יהיה כאן רק בשעה הקרובה. תוכל להגיע בתוך 45 דקות"?

"זה בלתי אפשרי", ענה האב.

"פשוט תגיע!" דחק בו העסקן.

האב חטף את בתו, רץ החוצה וזינק לכביש ברחוב בר אילן כדי לעצור מונית. הוא נכנס בבהילות ואמר לנהג: "אני חייב להגיע לבני ברק בתוך 40 דקות"!

"אי אפשר, אי אפשר, אי אפשר", פסק הנהג.

"אני אתן לך 500 שקל", התחנן האב.

"אפשר, אפשר, אפשר", השיב הנהג וזינק לדרך.

בנסיעה פרועה, שהזכירה יותר טיסה נמוכה מנהיגה, חרך את הכביש ונעצר בחריקת בלמים בבני ברק.

ברכה על כוס מים

נסער ומבוהל, אחז האב בבתו ורץ במעלה המדרגות. המזכיר קידם את פניו בצער: "אני כל כך מצטער, הרופא קיבל שיחה דחופה ונאלץ לעזוב. ניסינו להתקשר אליך, למה לא ענית"?

האב הרגיש שהוא עומד להתעלף, ולחש: "מים... תנו לי מים."

הם מיהרו להביא לו כוס מים. הוא אחז בה, עצם את עיניו והחל לברך: "ברוך אתה השם..." ואז עצר. "רגע אחד", אמר בליבו, "ביני לבינך, ריבונו של עולם. אני לא צריך עסקנים, לא ביטוח ולא טובות מאף אחד! ברוך אתה השם אלוקינו מלך העולם, שהכל נהיה בדברו! הכל בידיים שלך, אתה תרפא את בתי"!

כשהתעשת, פקח את עיניו וראה סביבו אנשים ששאלו בדאגה: "אתה בסדר?" הוא לקח את בתו ושב לביתו. לאט לאט החלה הילדה להתאושש, והרופאים עמדו המומים.

"זה מקרה של אחד למיליון", אמרו, "המחלה פשוט נעלמה מעצמה."

האב סיפר לאשתו שהכל בזכות ברכת '**שהכל**' שבירך בכוונה כה גדולה.

"יכולת לברך 'שהכל' גם בירושלים", העירה אשתו, "היית חוסך 500 שקל ואת הפחד הנורא."

"לא", ענה לה, "את הברכה הזו, את אותו 'שהכל' של ייאוש ותקווה, לא הייתי יכול לברך בירושלים. הייתי צריך לעשות את כל מה שבידי כדי להבין ששום דבר אינו באמת בידי, והכל נהיה רק בדברו יתברך."

(דרשו – הגר"י צוקר).

סגולת חיים

לפני כשמונים שנה היה בעיה"ק ירושלים קמיע שכתבו הט"ז בכבודו ובעצמו. סיפורי מופת רבים נקשרו באותו הקמיע, שעל ידו נפקדו עקרות ונרפאו חולים, עד שבא מאן דהו ורצה להעתיקו כצורתו ובמתכונתו, ולא ידע שבפתיחת הקמיע נפסדת סגולתו. פתחו ומצא כתוב בו בזה"ל: "אני דוד בן שמואל הלוי, עמלתי על התוספות בחולין דף צ"ו ע"א, בזכות זה יעזור ה' שכל העקרות יוושעו וכל החולים יתרפאו"..

(באר הפרשה)

הגאון רבי **ישראל פסח פיינהנדלר** זצ"ל
מח"ס אבני ישפה
ירושלים עיה"ק

בענין עניית קדיש וקדושה באמצע ברכה

ענף א: לענות קדיש וקדושה באמצע ברכת השכיבנו בערבית. /
ענף ב: אם עונים קדיש וקדושה באמצע תפילת הדרך
כ"א אייר תשס"ה
לכבוד הרב **גמליאל** בן רבי אלחנן י.ד. הכהן **רבינוביץ** שליט"א
אחדשה"ט וש"ת.
מכתבך מערש"ק אמור קבלתי והנני משיב מה שנראה לי.
ענף א: לענות קדיש וקדושה באמצע ברכת השכיבנו בערבית
אשר חקרת אם מותר לענות אמן יהא שמיה רבה באמצע ברכת השכיבנו בתפילת ערבית, ומקום הספק הוא שמא הברכה היא ברכה קצרה כמו ברכת המוציא וברכת הפירות שלא עונים קדיש באמצע הברכה כמו שכתב החיי אדם כלל ה' דין י"ג.
מה שגרם לך לחשוב שהוא ברכה קצרה, הוא כיון שלא ראית שהוא פותח בברוך וחותם בברוך שכך דרכה של ברכה ארוכה, וכאן זה רק מסתיים בברכה אבל אינו פותח בברוך.
פשוט הדבר שזו ברכה ארוכה, ומה שהיא אינה פותחת בברוך הוא משום שהוא ברכה שסמוכה לחברתה ולכן אינה צריכה לפתוח בברוך, כי היא סומכת על הברכה שהיא סמוכה אליה כי היא עולה גם בשבילה. וכן מבואר בבה"ל סי' ס"ו סע' ה' ד"ה ואלו, שבאמצע השכיבנו דינה כאמצע הפרק, ולפי דבריו יוצא שעונים קדיש וקדושה כדין אמצע הפרק וכמבואר שם סע' ג'.
ענף ב: אם עונים קדיש וקדושה באמצע תפילת הדרך
אבל מה שיכולת לשאול הוא כאשר אומרים תפילת הדרך, ששם מסתיים בברוך ואינו מתחיל בברוך, אם כן שמא היא ברכה קצרה שלא עונים בה קדיש וקדושה.
הר"מ מרוטנברג ז"ל הקפיד להסמיך תפילת הדרך לברכת הגומל חסדים טובים ותהיה ברכה סמוכה לחברתה וכמו שכתב השו"ע סי' ק"י סע' י'. אבל המ"ב ס"ק כ"ח הביא שכמה ראשונים סוברים דתפילת הדרך אין צריכה שתהיה סמוכה לחברתה.
כתב הטור סי' ק"י וז"ל: ומה שאינה פותחת בברוך פירש ר"י לפי שאינה אלא תפילה בעלמא, שמתפלל להקדוש ברוך הוא שיליכנו לשלום, ואינה לא כברכת הנהנין ולא כברכה שתקנו על שם המאורע שלא בקשת רחמים, ומפני שיש בה אריכות דברים חותמין בה בברוך עכ"ל. אמנם הב"י שם הביא בשם רבינו יונה בריש ברכות וז"ל: דטעמא משום דכל ברכה שבמקומה היא סמוכה לחברתה כשאומר אותה בפני עצמה אומרה כמו שהיא במקומה שחותמת ואינה פותחת, ותפילת הדרך נמי כיון שבתפילת י"ח ברכות שומע תפילה סמוכה לחברתה, אם עכשיו אינה סמוכה לחברתה לא חיישינן להכי עכ"ל.
נראה לי שלכל הפירושים עונים קדיש וקדושה באמצע תפילת הדרך. לפי הר"מ מרוטנברג הרי היא ממש סמוכה לחברתה, ואם כן פשוט שהיא ברכה ארוכה כמו ברכות ק"ש. לפי הטור היא כלל אינה נחשבת ברכה אלא היא כבקשת רחמים, ולכן גם עונים קדיש וקדושה בתוכה. ולפי רבינו יונה כיון שבמקומה היא סמוכה לחברתה, הרי זה כאילו כעת היא סמוכה לחברתה, וממילא מותר לענות קדיש וקדושה באמצע כמו שמותר בברכות ק"ש.
ואסיים בברכה נאמנה
ישראל פסח פיינהנדלר.

מרכז "אמונת חיים" קראלי

פרנס השבוע
ידידינו עוז האי גברא רבא ויקירא
הרה"ג **חיים מאיר ברלין** שליט"א
מחשובי אנ"ש באשדוד
לרגל שמחת הבר מצוה
לבנו הבה"ח יעקב הי"ו
יה"ר שירווה רוב נחת ותענוג מכל יוצ"ח

קול קראלי
עדכונים ♦ שיחות ודרשות ♦ סיפורים ♦ ניגונים
074-7962278 אידיש
03-7236730 עברית
שמעו ותחי נפשכם

מאות כבר נושעו! ומה איתך?
רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'
תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של
מרכז "אמונת חיים" קראלי
כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון
רח' הרב אבוחצירא 12 אשדוד
טל.08-8659931 או 055-6798152-4
באימייל: 8659931@gmail.com

לזכר עולם יהיה צדיק
מו"ר **מאיר יהודה לייב** זי"ע
אסטרייכר
כיהן כ"ה שנים כרב העיר קראלי
נלב"ע י"ח חשון תקל"ה
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת
הגה"צ **משה וועבר** זצוק"ל
בהרה"צ מרדכי זצ"ל
נלבע יב כסלו תשפא
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק
אדונינו מורינו ורבינו
הגה"ק **יצחק צבי משה** זצ"ל
ברא כרעא דאבוה
אדמו"ר **אביגדור מוזס** זצ"ל
מקראלי
נלב"ע ד' טבת תשעט
זכותו יגן עלינו ועכי"א
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת
המנוחה **עזיזה ג'יזל** ע"ה
בת **סוליקה עיישא** ע"ה **פחימה**
נלב"ע יח חשון תשפז
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק
אדמו"ר **אברהם אלימלך** זצ"ל
בן הרה"ק ישראל זיע"א **מקארלין**
נעקדה"ש יד חשון תש"ג
ת. נ. צ. ב. ה.

הרה"ק רבי שלום הלוי רוזנפלד זי"ע
מקמינקא
כ' חשוון תרי"ב

רבינו נולד בשנת תק"ס לאביו ר' יעקב יוסף מראווע ז"ל שהיה עשיר גדול, בן הגביר ר' שלום גראף ז"ל, כאשר חלה ר' שלום הסב, נסע בנו ר' יעקב יוסף אל הרה"ק רבי יעקב יצחק מלובלין זיע"א, לבקשו שיעתיר ויפעל רפואה שלימה עבור אביו החולה.
כאשר קרא החוזה את הפיתקא אמר, "כבר אין בידי להתפלל עבורו, הוא כבר עבר מכתר מלכות לכתר תורה", ר' יעקב יוסף לא הבין למה ירמזו דבריו, כאשר חזר לביתו נודע לו שבזמן שאמר הרבי את הדברים כבר שבק אביו חיים לכל חי, וכי אשתו ילדה לו בן, שנקרא על שם אביו, 'שלום'.
לימים הובנה כוונת החוזה, הגביר ר' שלום גראף היה בבחינת 'כתר מלכות' בהיותו עשיר גדול, ונשמתו עברה מכתר מלכות לנשמת נכדו שנועד להיות בבחינת 'כתר תורה', נתקיימה נבואתו, והילד שלום גדל וזכה לכתר תורה.
בימי ילדותו למד מפי רבי שלמה קלוגר וגיסו רבי צבי חריף, שהיו סמוכים על שולחן חותנם בעיר ראווע, כן שהה בה בעת ההיא הרה"ק רבי אליעזר בן הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ זיע"א, שהיה סמוך על שולחן חותנו, רבינו התוודע אליו, והוא משכו בחבלי עבותות אהבה להסתופף בצל אביו ברופשיץ.
שם פגש בהרה"ק רבי חיים מצאנז זיע"א, אחר פטירת רבם נסעו יחדיו אל הרה"ק רבי צבי הירש מרימנוב זיע"א, אל הרה"ק רבי ישעיה אשר מרופשיץ זיע"א, אל הרה"ק רבי מרדכי מטשערנוביל זיע"א, ועוד צדיקים, שניהם אף עסקו רבות בפדיון שבויים ונסעו בצוותא רבות לאסוף כספים למטרה זו.
בשנת תקפ"ב בהיותו בן עשרים ושתים שנה נתקבל לרבנות יאריטשוב, אחר חמש עשרה שנים בשנת תקצ"ז עבר לקאמינקא, ועל שמה נקרא, כן קיבל כתב רבנות מעיר הקודש צפת, אך רבו הרה"ק רבי שלום מבעלזא הניאו מלקבל את המשרה על שכמו.
ענוותנותו היתה במידה מופרזת, כל ימיו היה צנוע ונחבא אל הכלים, לא רצה לחבר ספרים או להתנהג באדמורו"ת, והשתדל בכל עוז להסתתר מעיני אדם שלא יכירו בו.
סיפר ר' אבנר מהובניב משמשו, כי הוא ביקש מה' יתברך, שכל מי שיודע מדברי התורה שאמר ישכח אותם, ואכן הגם כי הרבה חידושים נפלאים נאמרו משמו, והיה בחידושיו הרבה חריפות ובקיאות, הכל נשכח מלב.
אחר הסתלקות רבי נפתלי, נסע אל הרה"ק רבי שלום מבעלזא זיע"א, אותו החזיק לרבו מובהק, בנוסף הסתופף גם בצל הרה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב זיע"א, והרה"ק רבי ישראל מרוז'ין זיע"א, וכן נסע אל הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זיע"א ועוד.
נסתלק בליל שבת קודש כ' במרחשוון תרי"ב בגיל חמישים ושתיים בעיר קאמינקא, ובה מנוחתו כבוד.

אמרו צדיקים שהיה לו ניצוץ משמואל הנביא, והדבר אף נרמז בשמו 'שלום', שהם רוב האותיות משם 'שמואל', על כן חי נ"ב שנה כשנותיו של שמואל הנביא. דברי תורתו לוקטו בספר אוהב שלום. (אוהב שלום)
השאיר אחריו את בנו יחידו, רבי ישעיה זצ"ל, שמילא את מקומו ברבנות קאמינקא, כן היה לו בן נוסף שנפטר על פניו בדמי ימיו.

העילוי מראווע
הגאון רבי יעקב אורנשטיין זצ"ל בעל הישועות יעקב מלבוב התבטא עליו שבארבע פינות מוחו מונחת כל התורה כולה, בפינה אחת ש"ס בבלי וירושלמי, בפינה שניה כל ספרי הפוסקים, בפינה שלישית כל ספרי קבלה, בפינה הרביעית כל מדרשי חז"ל וספרי אגדה, ובאמצע המוח נמצאת נקודת יראת שמים שמפיקה זוהרה על כל הפינות.
בהיותו נער רך בשנים, יצא שמו לתהילה בשם העילוי מראווע, כאשר בא בילדותו בפעם הראשונה עם אביו הגביר לובלינה אל הרה"ק החוזה, הביאו אביו לפני רב העיר רבי עזריאל הורויץ בעל ראש הברזל, שיתהה על קנקנו.
הינוקא התפלפל עם הגאון בחריפות, ויצא ממנו מעוטר בזר נצחון, אחר הוליכו אביו אל החוזה וביקשו שינסה את בנו העילוי, שאל הרבי את הנער, בני, באיזה סידרה הננו עומדים השבוע, ענהו, בפרשת קדושים, אמר לו הרבי, בני, 'קדושים תהיו' מפרש רש"י, 'פרושים תהיו'.
מיד אחזתו רעדה וארכובותיו דא לדא נקשן מרוב פחד, הרבי השפיע עליו יראת שמים במידה מרובה, עד כדי שאביו נאלץ להשיבו מיד אל האכסניה למען ינוח מהפחד.
(אוצר פניני החסידות)

וישלח את הנער
בשהותו ברימינוב בצל רבו רבי הירש, התוועדו גדולי החסידים בבית הרה"צ רבי נתן לייב בן הרה"ק רבי מנחם מנדל במוצאי שבת קודש לסעודת מלוה מלכה, בתוך הסעודה שאלו, את מי נשלח להביא מי דבש, אמר להם רבינו, תנו לי המעות ואשלח את נערי, חשבו כי יש עמו נער לשרתו, ונתנו לו מעות, אחר שעה קלה הביא בעצמו קנקן מי דבש.
שאלוהו, הלא כבודו אמר שישלח את הנער, השיב באמת כך עשיתי, כאשר נהייתי בן י"ג ובאתי לכלל גדלות, התניתי עם 'נערי' שלא יעזוב אותי עד זקנה ועד שיבה, הוא נמצא עימי ואני משתמש בו בכל עת מצוא, ואותו שלחתי זה עתה.
כך השפיל עצמו לשמש תלמידי חכמים, כאשר באותה עת כבר ידוע היה כגאון וצדיק מפורסם.
(אדמור"י בעלז)

נעימות החיים

כשהיה הרה"ק רבי יוסף יצחק מליובאוויטש זיע"א מבקש לחדד את הרעיון שהבחנה שכלית יש בה קשר מהותי לעבודת ה' בפועל, לא רק אצל יהודים מהשורה, מקיימי תורה ומצוות, אלא גם אצל עבודתם הנעלית של צדיקים גמורים, היה הרבי מספר את הסיפור הבא:

ידוע שהרה"ק רבי מנחם נחום מטשרנוביל זיע"א, בעל 'מאור עינים' [יומא דהילולא י"א מרחשוון], היה עני גדול ופרנסתו הייתה מצויה לו בקושי רב ובדוחק גדול. מעשה שהיה וביום מהימים הביא לו אחד מחסידיו, סוחר שההצלחה האירה לו פנים והפך לעשיר גדול, מתנה נאה: שטרות ערוכות ומסודרות העולות יחד לסכום גדול של שלש מאות רובל.

היה זה דבר בעתו מה טוב, שכן חובות הבית הקדוש עלו למעלה ראש מחמת ההוצאות המרובות שהיו מנת חלקם בחדשים האחרונים, וכמעט שבעלי החנויות סירבו למכור להם יותר בהקפה, ואך בקושי רב הסכימו להאריך להם את מועד הפרעון. ולא יעלה בדעתכם לאמר כי החובות הצטברו על הוצאות של מותרות למיניהם, לא ולא, שכן המאור עינים היה דרכו להסתפק במועט, ומרבית הממון שהגיע לידו היה מפזרו לצדקה ולמעשים טובים, ונמצא שאפילו בעד המינימום הנדרש לתפעול הבית לא היה בידו, וכך הצטברו להם החובות אצל הנחתום והחנווני וכיוצא בהם.

כדרכם של צדיקים היה אחד החסידים משמש בקודש אצל המאור עינים לפני ולפנים ודואג לכל צרכיו הגשמיים. אותו משמש מסור היה מבקש מרבינו שיתן לו מעות ככל אשר יש בידו מדמי ה'פדיונות' אשר הביאו לו החסידים יחד עם ה'פתקי דרחמי' [=קוויטלאך] שהגישו לפניו. פעמים רבות היה המשמש מופתע לגלות שעניים ואביונים שנכנסו אל המאור עינים וסיפרו לו את צרתם, שאין בידם לפרנס את בני ביתם או להכניס צאצאיהם לחופה, היו מקבלים מידו את כל המעות שהגיעו לידו. אולם במקרים שעדיין לא הספיקו עניים לבקש מהמאור עינים את נדבת לבו, היה המשמש מקבל את הכסף ורוכש בהם את צרכי הבית.

כשיצא העשיר מחדרו של המאור עינים הוא שמח להודיע למשמש בקודש על הסכום הגדול שנתן לרבי, והמשמש מצידו אכן המתין בסבלנות רבה לסיומו של יום, בו יוכל כהרגלו להכנס אל הרבי ולבקש ממנו את הכסף לצרכי הבית. המשמש הרהר לעצמו, כי היות ולאחרונה הוא שח באזני הרבי על המצב הכלכלי הקשה של משק הבית, הרי שבוודאי הרבי יתחשב בכך וישאיר את כל שלש מאות הרובלים לצרכי הבית.

דווקא באותו יום גדשו עשרות חסידים את חדר ההמתנה וביקשו להכנס לרבי. המשמש עמד על המשמר, ועד שזה יוצא זה נכנס. לאחר מכן הפסיקו את קבלת הקהל והרבי יצא לתפילת ערבית בבית המדרש. לאחר התפילה פנה הרבי להפסקה קצרה, ושוב המשיך לקבל עוד חסידים לעצה ולברכה עד שעה מאוחרת בלילה. במשך כל אותם השעות שהרבי היה עסוק בקבלת קהל ישב המשמש סמוך לשולחנו וניהל במרץ רב תכתובת עניפה. הוא סידר ברשימה ארוכה ומפורטת את החובות שיש בבית הרבי והוסיף רשימה נוספת כמה ישלמו להם זה עתה מתוך שלש מאות הרובלים שהגיעו לרבי. המשמש גמר בדעתו שראשית כל יש לשלם את כל החובות לספקי מצרכי המזון ורק לאחר מכן יש לשלם לשאר בעלי החובות, כדי להבטיח אספקה שוטפת של מזון ומחיה לבית הרבי.

כשאחרון החסידים יצא מחדרו של הרבי נכנס המשמש בקודש ופניו מאירות משמחה ומהתרגשות אודות הכסף שעתיד להגיע לידיו ולפתור את בעיית החובות שהעיקה עליו מאוד. בדרך ארץ וביראת הרוממות הוא התכופף אל מול הקודש וביקש שיואיל נא הרבי לתת לו כסף עבור צרכי הבית.

המאור עינים הנהן בראשו ולנגד עיניו של המשמש פתח את מגירת השולחן בה היה מניח את הכסף שקיבל מהחסידים. המאור עינים החל לאסוף ולקבץ את הכסף שהיה מונח במגירה, והמשמש עומד משתאה ומשתומם לראות את הרבי גורף מטבעות נחושת לרוב, גם כמה מטבעות כסף, ואפילו שלשה מטבעות זהב. ואילו השטרות נעלמו כאילו בלעה אותם האדמה.

הרבי סימן למשמש כי הנה הוא יכול לקחת את כל הכסף שהצטבר במגירה, אולם המשמש נשאר עומד על מקומו באין אומר ודברים, המום מהעלמות המעטפה הגדושה שהביא החסיד העשיר ובה שלש מאות רובל. המטבעות הרבות עלו אמנם יחד לחשבון של כמה עשרות רובלים, אך מה הם מול אותם שלש מאות רובל שנעלמו בפתע פתאום. המשמש לא העז לדבר כלום בפני הרבי, אולם לא היו לו כוחות נפשיים לקחת את מתי מספר הרובלים, ולדעת שחלומו הגדול על תשלום כל החובות קורס מול עיניו.

המאור עינים בראותו את המשמש בקודש עומד על מקומו כשפניו עצובים ועגומים ביותר, התפלא ושאל אותו: מה חרה לך ולמה נפלו פניך? הנה יש לך כאן כמה עשרות רובלים שבוודאי יספיקו לצרכי היום, וכמה עלינו לשבח ולהודות לרבון העולמים הזן את העולם כולו בטובו ששלח לנו מאוצר מתנת חינם ממון כדי שיהיה לנו לכל צרכינו.

ויהיה כשמוע המשמש את הדברים שהשמיע באזניו המאור עינים לא יכול היה להתאפק. החובות שרבצו על בית הרבי נגעו מאוד לליבו, ובדברים היוצאים מהלב הוא הרהיב עוז לומר לרבי: ילמדנו רבינו להיכן נעלמו שלש מאות הרובלים שחסיד פלוני הביא היום לרבינו, והרי לא נעלם מעיני הרבי גודל ההוצאות שיש בביתו נאוה קודש והחובות הרבים שעלו והשתרגו על צווארנו. והנה זה כבר כמה וכמה שעות שמדמה אני לעצמי שאקח את רובלים אלה ואפרע את החובות הרבים, ועתה אנה אני בא.

הסתכל המאור עינים במשמשו המסור שכאבו הרב ניכר היה על פניו, ויאמר לו: דע בני, כי אכן ברגעים אלו בהם החסיד הביא לי את שלש מאות הרובלים התפלאתי מאוד ותהיתי לעצמי: מדוע מגיע לי סכום גדול כזה? אולם במחשבה שניה נהניתי והסברתי לעצמי: הנה זכיתי ומצאתי חן בעיני רבון העולמים ליתן לי ולבני ביתי את מזונותי בהרחבה גדולה ובדרך כבוד. אולם משהוספתי והרהרתי בזה עלו לי המחשבות שמא זה לעומת זה נעשה לי כאן, והשפעה גשמית מופלגה זו שמא היא באה תחת שפע רוחני שהיה יכול לבוא אלי.

כך הייתי מהפך במחשבותי לכאן ולכאן, עד שנכנס אלי לחדר אחד מהחסידים ודמעתו על לחיו. הוא גילה לפני את מצוקת לבבו, כי הנה משפחתו ברוכת ילדים והוא מוצא את פרנסתו משכירת אכסניה מאחד הפריצים. באכסניה זו הוא מרויח כדי חייו, וממנה יש לו ממון לשלם למלמדים המרביצים תורה בילדיו הרכים. אלא ששנה זו לא עלתה יפה וההוצאות של האכסניה עלו על ההכנסות. עתה לא זו בלבד שאין לו לשלם לפריץ את דמי השכירות, ועומד הוא בפני סכנת גירוש מהמקום, הנה גם אין לו די ממון לשלם למלמדים. ונוסף גם הוא, שלפני כמה חדשים עשה שידוך נאה עם בתו הבכורה עם בחור מופלג בתורה ובחסידות, ענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל, וככל שמתקרב זמן הנישואין בשעה טוב ומוצלחת הנה הוא רואה שאין בידו כלום כדי להלביש את בתו הכלה במלבושי כבוד כנהוג, ובוודאי שאין לו לפרוע את דמי נדונייתה שאותם הבטיח.

המשיך המאור עינים ואמר למשמש: כששמעתי את כל דבריו של אותו חסיד אומלל, תיכף עלה בדעתי כי אפשר הדבר שזיכני השי"ת להיות גבאי צדקה, וייתכן שאותו סכום גדול של שלש מאות רובלים שהובא לי על ידי אותו חסיד הוא כדי שאזכה על ידיו במצוות גדולות כאלו: תלמוד תורה – בפרעון החוב למלמדים, צדקה - בהצלת משפחה חשובה זו מחרפת החובות והגירוש מהאכסנייה, והכנסת כלה – להכניס את בתו לחופה בהקדם.

מצאתי גם סמך לסברתי זו כי בשעה ששאלתי את החסיד: לאיזה סכום כסף עולים כל חובותיו, הן למלמדים, הן לפריץ בעל האכסנייה והן לצרכי הכנסת כלה, השיבני כי סך הכל עולה לשלש מאות רובלים. משששמעתי כי הסכום מכוון היה לי בכך סימן משמים כי אכן לצורך כך הגיעו רובלים אלו לידי.

אמנם כשהחלטתי לתת את כל שלש מאות הרובלים לאותו חסיד, לפתע עלתה שאלה ברעיוני והתחלתי מסתפק, האם כדאי לתת סכום גדול כזה לאיש אחד או שמא ראוי לחלק זאת לכמה משפחות, שהרי במעות אלה אפשר להחיות לכל הפחות שש משפחות שתהיה להן פרנסה, ומהיכי תיתי לתת את כולם לאיש אחד.

המשך בעמ' ו

ברכות והודאות

הסיפור הבא הוא סיפור אישי, פנימי, מרגש במיוחד. הוא מגיע מאחד מקוראי העלון, ידיד אישי אהוב, שקרא באכסניה זו סיפור מופתי על כוחה של ההודאה, שהביאה לכלה את דירת חלומותיה, הוא ביקש לשמוע שוב את הסיפור לפרטיו, וכעבור כמה חודשים שב אלינו, ובפיו הסיפור הבא:

מנעוריו ידע כי ניחן בכישרון ייחודי, למצוא מסילות ללבם של נערים וילדים המתקשים לימודית וחברתית. כבר כשהיה בחור נשלח לכמה משימות כאלה – אותן צלח בהצלחה כבירה, ומשהוטל עליו עול הפרנסה – רצה להצליח להפוך את הכישרון למקצוע מכניס, ולהתפרנס ממשרת הוראה מכובדת.

אך רצונות לחוד ומציאות לחוד. הזמן חולף עובר, וכל נסיונותיו להתקבל למשרה תורנית נחשקת עולים בתוהו. הוא שולח קורות חיים, מפעיל קשרים, מתנדב למילויי מקום – אך כל אלו לא הועילו. ואז גילה את הסיפור האמור לעיל, ובשעת ערב מאוחרת ישב בביתו, והרהר כי אולי אינו משקיע מספיק בהודאה לה' על כל הטובות שגמל עמו. באותו מעמד קיבל על עצמו, כי מאותו יום ואילך, במשך 40 יום, יאמר 'מזמור לתודה' בהתרגשות רבה ובכוונה גדולה, ויודה לה' בכל עת.

כשגמלה בלבו ההחלטה, נשא עיניים מודות השמימה, ופתח בדברי הודאה נרגשים לה' על כל הטוב והחסד שגמל עמו מנעוריו. הוא הרגיש כי ההודאה ממלאת אותו בכוחות ועוצמות, וחש כי קיבל את ההחלטה הנכונה להשקיע מעתה ואילך יותר כוחות וזמן בהודאה לה'. ואז, הוציא פיתקא קטנה וכתב בה את השורות הבאות, תוך שהוא מפרט בדקדוק רב את מלוא בקשתו. וכך כתב:

"ה'! תעזור שיציעו לי משרת הוראה לשעות אחר הצהריים בישיבה קטנה, ומשרה נוספת לשעות לפני הצהריים במכינה לישיבה קטנה. והמשרות הללו שיוצעו לי, יהיו כאן בארץ או בלונדון, כי אתה בוודאי יודע שיש סיבה אישית מיוחדת למה נראה שטוב לי לעבור ללונדון.

ובין אם כאן ובין אם שם, יציעו לי משכורת גבוהה ותהיה ברכה בכסף, ואם אעבור ללונדון כרצוני - יסדרו לי שם את האזרחות, וכן דירה גדולה המרחיבה דעתו של אדם, קרוב למקום העבודה. ובאמת אקבל את המשרות הללו, ומעסיקיי ותלמידיי ייהנו ממני מאוד, ואזכה לגדול ולהתפתח ולהצליח בתחום, ולהציל רבבות נפשות מישראל!"

עד כאן הפתק, בתחתיתו חתם ידידי את שמו ואת תאריך הכתיבה - כ"ח באייר תשע"ח, הוא היום בו כל סדר יומו הפך ללהט אחד של תודה והודאה לה'. מדי יום הקדיש מספר דקות להודאה לה', עבר על כמה נקודות במסלול חייו והדגיש את התודה עליהן, והוסיף ואמר 'מזמור לתודה' בכוונה ובהתרגשות עמוקה. הוא הרגיש שדקות ההודאה הללו מחברות ומקשרות אותו עם בורא עולם ומעניקות לו כוחות, והאמין כי ההודאה זו תפתח לו את שערי שמים, אף שהטלפון המיוחל בושש מלבוא...

ויהי ביום ה 39- , והנה הוא מקבל שיחת טלפון. על הקו מנהל תלמוד תורה בבני ברק, המציע לו משרת מילוי מקום בכיתה, ומבקש ממנו את כתב היד להעברתו לבדיקה גרפולוגית לפני שיקבל את המשרה. חוות הדעת של הגרפולוג תמכה בעובדה כי האיש מתאים ומוכשר למשרה מסוג זה, והמנהל שידרג את ההצעה למשרת הוראה קבועה בכיתה גבוהה.

'נו, גם זו ישועה לא קטנה' - הרהר ידידי כששמע את ההצעה, אף שבהחלט התאכזב. לא זו המשרה לה ציפה, בכל לבו קיווה לשמש במשרה תורנית - ישיבתית. מהעובדה שהבשורה הגיע ביום ה 39- , הסיק ידידי כי זו הישועה לה הוא ראוי, ולכן הביע הסכמה עקרונית לקבל את התפקיד, בתנאי שלא יקבל משרה טובה יותר בימים הקרובים...

לא חלפו אלא שבועיים, והנה מתקשר אליו חבר נעורים המתגורר בלונדון, ומשוחח אתו על דא ועל הא. בתוך כדי השיחה, סיפר ידידי כי הוצעה לו משרת הוראה בתלמוד תורה, והבדיקה הגרפולוגית איששה את ההשערה כי הוא מוכשר מאוד לתפקיד זה, עד שהוצע לו מיד להיכנס לתפקיד של קבע. 'ואני עומד להתחיל בתפקיד הזה, למרות שהייתי מעדיף להיכנס לעבוד בישיבה ולא בכיתה' - סיפר ידידי לפי תומו.

כשמוע החבר את הדברים הללו, מיד נזכר כי גיסו - המשמש כמנהל של ישיבה בלונדון, סיפר לו לא מזמן כי הוא מחפש מחנך מוכשר. על אתר קשר החבר את הקצוות, והודיע לגיסו כי יש לו מועמד ראוי - אחד שעבר כבר בדיקת התאמה נדרשת ונמצא ראוי לתפקיד, וכדאי לשים עליו את היד לפני שייכנס למשרה קבועה בארץ...

ואז, בהפתעה מוחלטת, מקבל ידידי שיחת טלפון נוספת מלונדון. על הקו מנהל הישיבה, גיסו של החבר. הוא מספר כי שמע עליו אינפורמציה חיובית וגם שמע כי הוצעה לו משרת קבע בישראל, והוא מבקש ממנו לבחון את האופציה לעבור ללונדון ולשמש כמגיד שיעור בישיבה, פשוט כך!

כשמוע ידידי את הדברים הללו, לבו קפץ, רגשותיו סערו. עוד כמה שיחות של בירורים והתאמות, והנה נגלתה ישועת ה' במלוא יפעתה: בדיוק מה שביקש זה מה שקיבל - משרת הוראה בישיבה בלונדון, לפני הצהריים ואחר הצהריים, החל מחורף תשע"ט. ואם לא די בכך - כשנסע לשם לראיון עבודה ולבדיקת התנאים בשטח, הובהר לו כי מסדרים עבורו את האזרחות בעיר, וגם דירה היישר מול המוסד התורני בו יחל ללמד!

ליותר מזה לא יכול היה לצפות. בהתרגשות אין קץ הוציא את הפתק מכיסו, עבר על הרשימה וגילה כי אחת מהנה לא נעדרה. כל בקשותיו מולאו במלואן, אחת לאחת. התודה לא איכזבה גם הפעם, החיבור לה' באמצעות ההודאה הנרגשת היומיומית הביא את הישועה הנכספת על כל מרכיביה, הוא זכה בהגשמת כל שאיפותיו כולן!

ואת סיפורו זה, אותו שמעתי מפיו, כדאי כל כך לקחת לתשומת הלב, הודאה וחיבור אמיתי לה' בכל מצב ותנאי. ההודאה לה' היא מפתח רב עוצמה, כח יוצא דופן לפתוח בו שערי שמים. לא פעם זה קל, לפעמים זה נראה קשה, אך תמיד תמיד - בסופו של דבר ההודאה פותחת שערים, מביאה בכנפיה ישועות! הבה אחים נתחזק בהודאה לה', מעומק הלב ומכל הלב. הבה נחדד את רגשות ההודאה בליבנו, הבה נאמץ אותן בכל הכח. כך, בעזרת ה', ייפתחו לנו שערי שמים, וירעיף עלינו ה' טובה וברכה עד בלי די!

(פניני פרשת השבוע)

רמזי חיים

ויצא לוט וידבר אל חתניו לוקחי בנותיו (יט, יד)
ברש"י מפרש את כפל הלשון: חתניו – שתי בנות נשואות... לוקחי בנותיו – שאותן שבבית ארוסות להן .
המהרא"ץ בריסק הביא פירוש מחודש ומקורי בדרך רמז: לפי דרך העולם אם משיאים בת לבחור מתאים ומושלם במעלותיו, אזי כאילו נתווסף לו עוד ילד בבית, ואם היו לו עד עכשיו שלושה ילדים, יש לו עכשיו ארבעה ילדים, ומורגש מה שאמרו חז"ל "חתנו כבנו" (תנחומא, וישב, י), אבל אם חס ושלום אין זוכים לכך, והבת מתחתנת עם בחור מדרגה נמוכה, אזי נחשב כאילו נפחת ממנו ילד, ומתקיים בו הפסוק "כי יסיר את בתך מאחריך" (דברים ז, ד), ובמקום שהיו לו עד עכשיו שלושה ילדים, יהיו לו עכשיו רק שני ילדים, שהרי בתו עזבה אותו והלכה אחרי בעלה, בדרך אחרת לגמרי . נמצא שלפעמים החתן לוקח את הבת מן האב, ולפעמים אדרבה הבת מכניסה עוד ילד למשפחה .
זהו שמרמז לנו הפסוק, שללוט היו חתנים כאלה שלקחו ממנו את בנותיו, והפרידו אותן ממנו, ולא חתנים כאלה אשר נתווספים לבני ביתו, ולכן נאמר 'אל חתניו לוקחי בנותיו' . (להתעדן באהבתך)

מרכז חיים

וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי אִם נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אַל נָא תַעֲבֹר מֵעַל עַבְדֶּךָ (יח, ג). ובגמ' (שבת קכז.) אל נא תעבור מעל עבדך. אמר רב יהודה אמר רב, גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני השכינה.
הרה"ק רבי משולם זוסיא מז'ינקוב זצ"ל, עבר פעם דרך עיירה קטנה, וסר ללון אצל אחד מחסידיו.
בעל הבית קבל את הרבי בשמחה ובמאור פנים, וקיים בו מצות הכנסת אורחים כדבעי, ויחד עם זאת עמד לפניו וסיפר לו סיפורים שונים ולשון הרע על שכנו, הרבי אמר לו ש"זה לא כתוב בשום מקום" אך בעה"ב המשיך לדבר ולספר, הרבי שוב עונה לו: ש"זה לא כתוב בשום מקום", עד שהאיש שאל: - היכן צריכים להיות כתובים המעשיות שלי?"
ענה לו הרבי נאמר בגמרא "גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה", וכתוב בספרים (עי' בספר תולדות יעקב יוסף בסופו בשם שמעתי ממורי – מרן הבעש"ט הק') הפירוש שהיות והמדבר לשה"ר השכינה מסתלקת ממנו, והפירוש הוא, שאף על פי שהשכינה מסתלקת - הכנסת אורחים חשובה יותר, וזה מדובר כשאורח מדבר לשון הרע ובעל הבית מוכרח לשמוע, אבל שבעל הבית ידבר לשון הרע והאורח יהא מוכרח לשמוע - זה לא כתוב בשום מקום. בעל הבית הבין את הרמז והפסיק לדבר.
מחשבת נחום (עמ' רמא)

המשך מדור **נעימות החיים/ הבחנה שכלית**
בשל כך באתי במבוכה גדולה ולא ידעתי מה לעשות. הרהרתי וראיתי כי שתי הדיעות, גם זו האומרת לתת כל הסכום לאותו חסיד וגם זו האומרת לחלק את הסכום לכמה משפחות, הנה שתיהן צודקות וישרות, ומה יש לי לעשות. ראיתי שאין לי הכרע בדבר וביקשתי סיעתא דשמיא להכריע בדבר.
באותה שעה באתי לידי הכרה והבנה, כי שתי דעות אלו הם למעשה דעת היצר טוב מול דעת היצר הרע, ודווקא הדעה האומרת לחלק את הסכום לכמה משפחות היא אינה דעת יצר הטוב, שכן אילו היתה זו אכן דעת היצר הטוב הלוא היה עליו לחוות את דעתו מיד כשהובא לי הסכום, ולייעצני לקחת את שלש מאות הרובלים ולחלקם לששה חלקים, והרי הוא לא אמר לי כך, אלא רק כאשר זיכני השם יתברך לשמוע את קול היצר הטוב לעשות כפי הצריך ולתת את הסכום כולו לאותו חסיד שהיה זקוק לו, או אז הגיע היצר הרע לרמותני ולייעצני עצת אחיתופל זו שמא כדאי לחלק את הסכום לכמה משפחות. כמובן שברגע שזיהיתי נכונה את זהותו של היועץ הרע, קיימתי עצת היצר הטוב במלואה. קראתי לאותו חסיד ונתתי לו את שלש מאות הרובל כדי שישתמש בהם לצרכיו החשובים.
הנה זו ההבחנה השכלית הנכונה, לדעת מה עצת היצר טוב ומה עצת היצר הרע, ולבחור בטוב.
(ספיר ויהלום פר' ראה פ"ב - להגה"ח ר' מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

הנהגת חיים

הניח תפילין דרבינו תם במקום תפילין של רש"י אם צריך כפרה
בסוגייתנו מבואר שקרבן עולה מכפרת, וביומא (לו.) מבארת הגמרא שעולה באה על ביטול מצות עשה ועל איסור לא תעשה שניתק לעשה, וכתבו התוספות (שם ד"ה על) שקרבן עולה בא לכפר על עבירות שיש להן תקנה וריצוי במקום אחר, כגון שלא ישב בסוכה ולא הניח תפילין כמה ימים, שיכול לעשות סוכה ולהניח תפילין מהיום והלאה.
בחזון נחום (שו"ת ח"א סי' ז) נשאל מאדם שנתן את תפיליו לבדיקה, והתברר לו ששנים רבות הניח תפילין של ר"ת במקום תפילין של רש"י, וסיבת הדבר, שבמלחמה שללו הרוסים את התפילין שלו ונתן לו אחד משכניו תפילין שהניחו לו הרוסים, והוא איש כפרי לא עלה על דעתו לבודקם והניחם עד היום, אם צריך לקבל תשובה על שלא הניח תפילין של רש"י כדין זה כמה שנים.
והנה בתוספות מבואר כי מי שעבר ולא הניח תפילין זמן מה צריך כפרה ולהביא קרבן עולה, אך דן החזון נחום לומר שהתוספות דנים במי שלא הניח תפילין במזיד, וכמובא במסכת ראש השנה (יז.) פושעי ישראל בגופן הם אלו שלא מניחים תפילין בראשם, וביארו התוספות (שבת מט. ד"ה כאלישע) שמדובר שם באותם העושים מחמת מרד ומבזים המצות ושוחקים ברצועה שבידם ובראשם, ובאלו אמרו שצריכים להביא קרבן עולה לכפר על זדונם, אבל מי שלא הניח תפילין בשוגג אינו צריך כפרה.
עוד כתב, שאין כלל להביא ראיה מחיוב קרבן עולה, שהרי (לעיל ז:) אמר רבא, עולה דורון היא, שהרי אם לא עשה תשובה 'זבח רשעים תועבה' (משלי כא כז), ואם עשה תשובה הלא שנינו בברייתא, עבר על מצות עשה ועשה תשובה לא זז משם עד שמוחלים לו, ופירש רש"י (שם ד"ה עולה) עולה דורון היא ואינה באה לכפר ממש, אלא אחר שכיפרה התשובה על העשה היא באה להקבלת פנים, כאדם שסרח במלך וריצהו על ידי פרקליטין, וכשבא להקביל פניו מביא דורון בידו. נמצא שעיקר הכפרה על ביטול עשה היא התשובה ואין צריך עוד כפרה.
ולפיכך הכריע למעשה, שכיון שלא עבר במזיד, ואפשר לדונו כשוגג שלא ידע להבדיל בין תפילין דרש"י לר"ת, וגם יש לומר שהוא טועה בדבר מצוה, וכיון שמתאונן ומתחרט על זה שלא קיים מצות תפילין הרי עושה תשובה, ובמצות עשה לא זז עד שמוחלים לו, לכן אינו צריך שום כפרה, ובכל זאת נכון שיתן איזה סכום לצדקה ונרצה לו לכפר עליו.
ובחשוקי חמד (יומא לו.) העיר על דבריו, שלכאורה היה למניח התפילין לדעת אם התפילין שברשותו הם של רש"י או של ר"ת, שהרי השיער ההולך על התיתורא בתפילין דרש"י יוצא תחת התפר הראשון, ובתפילין דר"ת יוצא השיער מהתפר האמצעי, כמבואר במשנה ברורה (סי' לב ס"ק ריב), וכן כתב באמרי שפר (כלל יח ס"ב) שיש לדקדק לעשות כן שעל ידי זה יש היכר בין תפילין דרש"י לתפילין דר"ת, ואף אם מניח תפילין זה לא ידע מכך מכל מקום למזיד יחשב ששגגת תלמוד עולה זדון (ב"מ לג:), וכתב שנראה שאף שצריך לדעת את כל התורה כולה מכל מקום אם לא יודע פרט אחד אינו נחשב לפושע ולמזיד (ראה גיטין ו:) ועדיין דינו כשוגג ואין צריך כפרה.
(פניני דף היומי – מתיבתא)

מרכז "אמונת חיים" קראלי

פרנס השבוע

ידידינו עוז האי גברא רבא ויקירא העסקן הנודע
הרה"ג **אברהם יונה שטרנפלד** שליט"א
שליחנו בעירית אשדוד
לרגל שמחת הבר מצוה לבנו
הבה"ח **ישראל מאיר** הי"ו
נכד הגה"ק החפץ חיים זי"ע
יה"ר שירווה רוב נחת ותענוג מכל יוצ"ח